

Sygn. akt V KK 117/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **P. A. (poprzednio S.)**
w przedmiocie wyroku łącznego
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 9 czerwca 2022 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w G.
z dnia 13 maja 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 13 maja 2019 r., sygn. II K (...), Sąd Rejonowy w G. wobec P. S. (obecnie P. A.) skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w G. z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. II K (...), mocą którego orzeczono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności,

2. Sądu Rejonowego w S. z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. II K (...) na podstawie którego wymierzono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

3. Sądu Rejonowego w G. z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. II K (...), którym orzeczono karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, „które to wyroki uprzednio ujęte były:

- w zakresie wyroków z pkt 1 i 2 w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w S. z dnia 17 sierpnia 2016 r., sygn. II K (...); który to wyrok łączny Sądu Rejonowego w S. w zakresie kary łącznej ujęty został następnie w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. II K (...) przez połączenie kary łącznej z wyroku łącznego Sądu Rejonowego w S. II K (...) z wyrokiem z pkt 3, z tym ustaleniem, że wobec wydania postanowienia w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego G. z dnia 10 sierpnia 2018 r. orzeczona wyrokiem w sprawie II K (...) Sądu Rejonowego G. kara 6 miesięcy pozbawienia wolności została zamieniona na karę 30 dni aresztu i na skutek przedmiotowego postanowienia utracił moc prawną wyrok łączny II K (...) z dnia 17 sierpnia 2016 r. Sądu Rejonowego w S.”

orzekł:

I. Stwierdził utratę mocy prawnej wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G. z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. II K (...) (art. 575 § 2 k.p.k.),

II. Na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył wobec skazanego kary pozbawienia wolności orzeczone w wyrokach:

- Sądu Rejonowego G. z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. II K (...);

- Sądu Rejonowego w S. z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. II K (...);

- Sądu Rejonowego w G. z dnia 31 stycznia 2017 r., sygn. II K (...) i w ich miejsce wymierzył karę łączną 6 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach wskazanych w pkt II pozostawił do odrębnego wykonania, a na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej zaliczył skazanemu okres faktycznego pozbawienia wolności w dniu 24 czerwca 2012 r. i od dnia 6 lipca 2012 r. do 13 lutego 2013 r. (ze sprawy o sygn. II K (...) Sądu Rejonowego G. i zwolnił skazanego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, w tym opłaty.

Wskazany wyrok wobec niezaskarżenia przez strony postępowania, uprawomocnił się w dniu 21 maja 2019 r.

Skazany P. S. (obecnie P. A.) z dniem 28 września 2020 r. odbył w całości karę 6 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G., sygn. II K (...).

Od tego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, a to art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r.), polegające na pominięciu przez Sąd Rejonowy w G. ujawnionych w toku rozprawy okoliczności związanych z utratą mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w S. o sygn. II K (...), wchodzącego w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...) oraz zaniechanie wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez niez uzyskanie danych o odbyciu kary z poszczególnych wyroków, w wyniku czego Sąd ten w wyroku łącznym z dnia 13 maja 2019 r. o sygn. II K (...) nie orzekł kary łącznej w stosunku do wszystkich podlegających połączeniu kar wymierzonych poszczególnymi wyrokami jednostkowymi i pozostawił do odrębnego wykonania kary wymierzone w sprawach: Sądu Rejonowego w G. o sygn. IV K (...), Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...) oraz Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...) w sytuacji, gdy kary pozbawienia wolności orzeczone tymi wyrokami podlegały wykonaniu do czasu orzekania w przedmiocie niniejszego wyroku łącznego i powinny zostać połączone stosownie do treści wskazanych przepisów prawa materialnego.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G.

W toku rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o uwzględnienie kasacji z rozważeniem możliwości ukształtowania nowego wyroku łącznego na podstawie przepisów prawa materialnego obowiązujących przed 1 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna. Powyżej wskazany wyrok łączny jest wadliwy, gdyż został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego i materialnego trafnie wskazanych w zarzucie kasacji.

Analiza wyroku daje podstawy do stwierdzenia, że Sąd Rejonowy w G. orzekł w tej sprawie według stanu prawnego obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r., a więc w układzie procesowym, w którym przeszkodą do orzeczenia kary łącznej było wykonanie kary jednostkowej lub łącznej (art. 85 § 2 k.k.). Zgodnie z treścią art. 85 § 2 k.k. (wersja od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r.) podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w art. 85 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w G. wydając wyrok łączny nie dostrzegł, że po utracie mocy wyroków łącznych w sprawach o sygn. II K (...) i II K (...), wykonaniu podlegały nadto kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego wyrokami:

- Sądu Rejonowego w G. z dnia 5 stycznia 2005 r., sygn. IV K (...),
- Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 marca 2006 r., sygn. II K (...),
- Sądu Rejonowego w G. z dnia 17 kwietnia 2014 r., sygn. II K (...).

Kary pozbawienia wolności orzeczone w tych wyrokach nie były wykonane w dniu orzekania w przedmiocie wyroku łącznego o sygn. II K (...). Aktualnie odbywana jest przez skazanego od dnia 20.09. 2020 r. kara pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...), a koniec tej kary przypada na dzień 17.10. 2022 r. W tym dniu skazany rozpocznie odbywanie kary pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...), której koniec został wyznaczony na dzień 29.09. 2024 r. Ostatnią karę pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego w G. sygn. IV K (...) skazany ma odbywać od 29.09. 2024 r. do

29.06. 2025 r. Zatem ostateczny koniec wykonania tych kar określono na dzień 29 czerwca 2025 r. (k. 7 akt II K (...) oraz kserokopia pisma CZSW z dnia 23 września 2021 r.).

Sąd Rejonowy w G. wydając wyrok łączny w sprawie o sygn. II K (...) dysponował danymi z Krajowego Rejestru Karnego, z których wynikało, że skazany poza wyrokami, które weszły w skład wyroku łącznego, został skazany jeszcze innymi wyrokami, gdzie orzeczone kary pozbawienia wolności podlegały wykonaniu (k. 7 – 11, 19 - 20, 39 – 40 akt II K (...)). Informacje te Sąd ujawnił podczas rozprawy w dniu 13 maja 2019 r., zaliczając w poczet materiału dowodowego odpisy z NOE – SAD k. 7-11 oraz dane o karalności k. 19-20 i k. 39-40. Zatem Sąd Rejonowy w G. wbrew ciążącemu na nim obowiązкови pominął ujawnione w toku rozprawy okoliczności związane z utratą mocy wyroków łącznych wydanych w sprawach o sygn. II K (...) i II K (...) i zaniechał ustaleń w zakresie nieodbytych kar pozbawienia wolności, orzeczonych wyrokami ujawnionymi w informacjach z Krajowego Rejestru Karnego oraz NOE – SAD. Naruszył zatem niewątpliwie przepisy prawa procesowego wskazane w zarzucie kasacji. Efektem tego uchybienia było naruszenie art. 85 § 1 i 2 k.k. (stan prawny na dzień 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r.), zgodnie z którym podstawą orzeczenia kary łącznej są kary wymierzone i podlegające wykonaniu.

Uchybienie miało charakter rażący, albowiem wskazany przepis będący podstawą ustalenia zbiegu kar w wyroku łącznym ma charakter kluczowy dla stosowania tej instytucji (por. wyrok SN z 23 stycznia 2019 r., V KK 516/18).

Po ustaleniu charakteru uchybienia popełnionego przez Sąd orzekającego w przedmiocie wyroku łącznego należało rozważyć, czy wykazane uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Analiza wyroków objętych wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...), który został wykonany w całości oraz wyroków, które z naruszeniem prawa nie zostały uwzględnione w tym wyroku łącznym, a więc wyroków: Sądu Rejonowego w G. o sygn. IV K (...), Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...), Sądu Rejonowego w G. o sygn. II K (...), z uwzględnieniem treści art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r., poz. 396), pozwala na poczynienie stwierdzenia o możliwości

ukształtowania, po uchyleniu wyroku łącznego będącego przedmiotem kasacji, nowego wyroku łącznego przy zastosowaniu przepisów obowiązujących przed 1 lipca 2015 r.

Zastosowanie tych reguł pozwoliłoby na połączenie w nowym wyroku łącznym kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami w sprawach o sygn. akt:

1. IV KK (...) (orzeczona kara roku pozbawienia wolności oraz II K (...) (orzeczona kara 3 lat pozbawienia wolności) i orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności, gdzie granice możliwej do orzeczenia kary łącznej wynosiłyby od 3 lat do 4 lat pozbawienia wolności;
2. II K (...) (orzeczona kary jednostkowe 3 lat i 4 lat pozbawienia wolności oraz kara łączna 5 lat pozbawienia wolności oraz II K (...) (wymierzona kara 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności, gdzie granice możliwej do orzeczenia kary łącznej wynosiłyby od 4 lat do 9 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Uwzględniając taki wariant procedowania po uchyleniu wyroku łącznego o sygn. II K (...) oraz mając na uwadze powinność zaliczenia na poczet kar łącznych okresów wykonania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania, jak też związki podmiotowo - przedmiotowe oraz czasowe przestępstw objętych wyrokami aspirującymi do wejścia w skład nowego wyroku łącznego, możliwe byłoby orzeczenie kar łącznych w wymiarze, z których skazanemu pozostanie do odbycia krótszy okres kar pozbawienia wolności, niż to wynika z długości kary obecnie odbywanej i kolejnych kar wprowadzonych do odbycia.

Zatem skoro wykazane zostało rażące uchybienie w zakresie prawa procesowego i materialnego, które było udziałem Sądu Rejonowego w G. i to rażące naruszenie prawa mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku łącznego wydanego przez ten Sąd, to należało uchylić wskazany wyrok łączny i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w trakcie którego procedując w rozsądnym terminie podjąć - w zgodzie z prawem - rozstrzygnięcie w przedmiocie wyroku łącznego, bacząc na kierunek wywiedzionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Z tych względów orzeczono jak w wyroku.

